

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain muuttamisesta ja pellon käytön rajoittamisesta annetun lain 7 a §:n kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annettua lakia (81/83) muutettavaksi siten, että maataloustuotannon vähentämissopimuksia voitaisiin solmia myös alle 55-vuotiaiden viljelijöiden kanssa maatilojen suuntautuessa metsätalouteen tai liittämisselinkeinoin. Sopimusaika olisi kymmenen vuotta. Näillä tiloilla tapahtuvaa peltojen metsitystä tuettaisiin sopimuksen alkuvuosina erityiseduin. Lisäksi ehdotetaan, että sopimuksen jatkuessa yli viisi vuotta viljelijän katsottaisiin lopettaneen maataloustuotannon.

Edelleen ehdotetaan, että metsityspalkkioiden maksaminen siirretään tapahtuvaksi maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain nojalla. Palkkio ehdotetaan porrastettavaksi alueittain pellon tuottokyvyn mukaan. Metsityspalkkioiden maksamista koskevat sää-

nökset ehdotetaan tämän johdosta kumottaviksi pellon käytön rajoittamisesta annetusta laista.

Kesannoimissopimusten osalta ehdotetaan, että niitä ei voitaisi tehdä sellaisesta peltoalasta, joka on raivattu vuoden 1979 jälkeen. Ehdotetaan, että valtioneuvosto voisi tarvittaessa siirtää kesannoimissopimusten tekovaltuuden valtion puolesta kuntien maatalouslautakunnille. Lakia ehdotetaan jatkettavaksi kahdella vuodella. Lisäksi ehdotetaan eräitä kyseisen järjestelmän tehoa ja tehokaluutta lisääviä muutoksia. Muut ehdotetut muutokset ovat lähinnä teknisluonteisia.

Lakiehdotus liittyy vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen ja se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä. Ehdotetut lainmuutokset on tarkoitettu saattaa voimaan, niin että niitä voidaan soveltaa jo uusia tuotannonmuutos-sopimuksia vuoden 1987 alussa tehtäessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytilanne

1.1. Lainsäädäntö

Maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta 21 päivänä tammikuuta 1983 annetun lain (81/83) eli ns. tuotannonohjauslain ja siihen tehtyjen muutosten (16/84 ja 1084/85) nojalla voidaan viljelijöiden ja valtion kesken solmia erilaisia tuotannonmuutos-sopimuksia, joiden perusteella viljelijä on oikeutettu saamaan valtiolta korvausta, kun tilan maataloustuotantoa muutetaan laissa säädettyllä tavalla. Tehtävät sopimukset voivat olla maataloustuotannon vähentämissopimuksia ja kotieläintuotannon vähentämissopimuksia, pellon kesannoimissopimuksia, tuotantosopimuksia ja tasapainottamissopimuk-

sia. Erityyppisillä sopimuksilla voidaan tuotanto lopettaa kokonaan tai vähentää taikka lisätä sitä.

Sopimuksen tekee valtion puolesta asianomaisen maatalouspiirin maataloustoimisto. Valtioneuvosto voi kuitenkin tarvittaessa antaa kotieläintuotannon vähentämissopimuksen ja tuotantosopimuksen tekemisen valtion puolesta kuntien maatalouslautakuntien tehtäväksi. Tähänastiset sopimukset on tehty maataloustoimistoissa. Tasapainottamissopimukset, joita ei toistaiseksi kuitenkaan ole otettu käyttöön, tekee maatilahallitus.

Tuotannonohjauslaissa on edellä olevan lisäksi säädetty erilaisten sopimusten tekemisen yleisistä edellytyksistä sekä viljelijän velvollisuuksista ja oikeuksista. Nykyinen tuotannonohjauslaki on voimassa vuoden 1987 loppuun.

Voimassa oleva tuotannonohjaamislaki ei sisällä erillisenä tasapainottamistoimenpiteenä pellon metsitystä. Sitä koskevat säännökset sisältyvät metsänparannuslakiin sekä, metsityspalkkion osalta, pellon käytön rajoittamisesta annettuun lakiin (216/69). Metsityspalkkio on sidoksissa pellonvarauskorvauksen määrään. Tuotannonmuutossopimusten alaista peltoa on voitu maataloustoimiston luvalla metsittää, jolloin metsityspalkkio on siis maksettu mainitun pellonvarauslain pykälän nojalla pellonvarauskorvauksiin osoitetuista varoista.

1.2. Sopimusjärjestelmän toteutus viime vuosina

Tuotannonohjaamislain nojalla on vuosina 1983—86 solmittu iäkkäiden viljelijöiden kanssa maataloustuotannon vähentämissopimuksia, tilan koko kotieläintuotantoa on vähennetty kotieläintalouden vähentämissopimuksin ja maidon-, sianlihan- ja kananmunatuotantoa myös erillisin vähentämissopimuksin. Naudanlihan ja rukiin tuotantoa on edistetty tuotantosopimuksin. Viljelyksessä olevan pellon alaa on vähennetty vuosina 1984 ja 1986 tehdyin kesannoimissopimuksin. Myös ennen vuotta 1983 solmittiin näitä vastaavia sopimuksia muiden säännösten nojalla.

Tuotannonohjaamislain mukaisilla toimenpiteillä on vuodesta 1983 lähtien vähennetty viljelyssä olevaa peltoalaa 79 100 hehtaaria, maidontuotantoa noin 225 miljoonaa litraa, kananmunien tuotantoa noin 9 miljoonaa kiloa ja sianlihantuotantoa noin 10 miljoonaa kiloa. Aiemminkin tehdyt sopimukset mukaanlukien on koko maassa vuoden 1986 aikana voimassa vapaehtoisen tuotannonmuutossopimus noin 29 000 tilalla eli runsaalla 15 %:lla yli kahden peltohehtaarin tiloista. Suhteellisesti eniten sopimuksia oli Itä-Suomessa ja Pohjanmaalla, joissa sopimuksissa oli 20—23 % tilojen lukumäärästä.

Vaikka vapaaehtoisen sopimustoiminnan piiriin on tullut varsin merkittävä tilojen ja tuotannon määrä, ei kokonaistuotanto ole vastaavasti supistunut. Tämä johtuu siitä, että toisaalla on samanaikaisesti tapahtunut tuotannon lisäystä.

Tuotannonohjaamislain mukaisten sopimusten tehoa on arvioitu vähentävän mm. sen, että osa sopimustoimintaan mukaan tulevista tiloista on sellaisia, jotka muutoinkin olisivat muuttaneet tuotantoaan vastaavalla tavalla. On arvioitu, että etenkin iäkkäille viljelijöille tarkoitetun maataloustuotannon vähentämissopimuksen piiriin on tullut sellaisia viljelijöitä, jotka muutoinkin olisi-

vat pian luopuneet tuotannosta. Näissäkin tapauksissa sopimustoiminta tavallisesti nopeuttaa viljelijän tuotannonmuutospäätöstä.

Kesannoimisjärjestelmän todellisen vaikutuksen osalta on arvioitu, että aikaisempina vuosina noin puolet sopimusosalasta olisi sellaista, jota ei olisi kesannoitu ilman ko. järjestelmää. Erityisen tehokas vaikutus näytetään saavutetun vuonna 1986, jolloin aiemmin solmittujen kolmivuotisten sopimusten voimassa ollessa solmittiin uusia yksivuotisia sopimuksia. Kesannoitu ala lisääntyi vuonna 1986 lähes koko sopimusalan määrällä.

Sikatalouden vähentämissopimukset, joita solmittiin vuonna 1983, osoittautuivat tuotantoa tehokkaasti vähentäviksi, kun taas muiden kotieläintalouden sopimusten vaikutus on jäänyt tätä pienemmäksi. Naudanlihan ja rukiin tuotantosopimukset ovat lisänneet tilapäisesti tuotantoa.

Vuosina 1983—86 toteutetusta sopimustoiminnasta on koitunut vientikustannusten sääntöä. Mikäli kyseisenä aikana solmittujen, vuonna 1986 voimassa olevien sopimusten sisältämä tuotantomäärä olisi jouduttu viemään vuonna 1986, se olisi maksanut noin 800 miljoonaa markkaa. Tästä olisi maatalouden osuutta ollut noin 630 miljoonaa markkaa ja valtion osuutta noin 170 miljoonaa markkaa. Tuotannon viennin sijasta valtio maksaa tuotannosta luopumisesta erilaisina vähentämiskorvauksina kaikkiaan noin 330 miljoonaa markkaa, joten vientikustannukset olisivat olleet lähes 500 miljoonaa markkaa suuremmat kuin maksetut korvaukset.

Maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annettu laki on vain osa toimenpiteistä, joilla pyritään tuotannon tasapainoon. Maidontuotannon ohjauksen pääpaino siirtyi vuoden 1985 alusta sopimustoiminnasta tilakohaiseen tuotantokiintiöjärjestelmään. Kananmunien tuotantokiintiöt otettiin käyttöön vuoden 1986 alusta. Tuotantoa ohjataan vuonna 1986 edelleen myös kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain mukaisella ns. perustamislupajärjestelmällä. Kotieläinyritysten halpakorkoista lainoitusta on myös vähennetty tuntuvasti sekä lisäksi tuotantoa on pyritty ohjaamaan ja tasapainottamaan tavoitehintaratkaisuilta, samoin kuin maatalouden markkinoimisosuuden kattamiseksi perittävillä maksuilla ja veroilla. Myös luopumiseläkelakiin vuonna 1986 tehdyllä muutoksella edistetään tasapainottamista, kun peltoja ei enää tarvitse luovuttaa lisäalueiksi, vaan viljelijä voi pitää ne omistuksessaan viljelemättöminä tai metsittää ne.

Tuotannonmuutossopimusten määrä ja laajuus vuosina 1983—1986*. Vuonna 1986 voimassa olevien sopimusten määrä sisältää myös ennen vuotta 1983 solmitut, voimassa olevat sopimukset.

Sopimusmuoto	Sopimuksia		Lehmiä	Kanoja	Emakoita/lihasikoja	
	kpl	ha				
Maataloustuotannon vähentämissopimus						
1983	201	1 481	859	900		250
1984	411	2 780	1 390	1 820		580
1986 arvio	2 000	13 000	6 500	8 500		2 500
Yhteensä	2 612	17 261	8 749	11 220		3 330
Voimassa yhteensä v. 1986	4 100	31 150	16 970	17 920		5 990
Maidontuotannon vähentämissopimus						
1983	1 752	—	10 600	—		—
1984	5 845	—	23 700	—		—
Yhteensä	7 597	—	34 300	—		—
Voimassa yhteensä v. 1986	7 700	—	30 000	—		—
Kotieläintalouden vähentämissopimus	1 379	—	3 570	94 570	2 610	31 000
Sikatalouden vähentämissopimus	396	—	—	—	6 200	30 160
Kananmunatuotannon vähentämissopi- mus						
1983	297	—	—	206 000	—	—
1984	507	—	—	304 000	—	—
Yhteensä	2 579	—	3 570	604 570	8 810	61 160
Voimassa yhteensä v. 1986	4 630	—	14 200	390 000	8 000	58 100
Kesannoimissopimus						
1984	4 679	25 100				
1986	4 753	36 750				
Yhteensä	9 432	61 850				
Voimassa yhteensä v. 1986	8 891	59 700				
Kaikkiaan solmittu v. 1983—86	22 200	79 100	46 500	615 800	8 200	64 000
Kaikkiaan voimassa v. 1986	24 300	90 800	60 300	408 000	8 200	63 000
Vastaava tuotannon määrä, milj. kg (l) .. (voimassa oleva).....		270 viljaa	290 maitoa	6 kanan- munia	10 sianlihaa	

* Ei sisällä pellonvarausopimuksia, joita oli voimassa kesäkuussa 1986 4 248 kpl yhteensä 19 100 peltohehtaaria, eikä nauhanlihan tuotantopalkkiosopimuksia, joita on tehty seuraavasti: jatko- ja uusia sopimuksia v. 1983 826 sopimusta 7 600 emolehmästä sekä v. 1985 474 jatkosopimusta 4 900 emolehmästä.

1.3. Maataloustuotannon kehitysnäkymät

Maidon ja kananmunien tuotannon arvioidaan lähiviuosina edelleen alenevan lähinnä tuotantokiintiöjärjestelmien johdosta. Lehmämäärän vähentyessä myös naudanlihan tuotanto supistuu. Laskusta huolimatta mainittujen tuotteiden tuotanto tulee olemaan runsaasti ylijäämäinen. Sianlihan tuotannon arvioidaan lievästi nousevan, joskin kulutus on myös kasvussa. Viljelijäämän arvioidaan nykyisillä viljelyaloilla ja normaaleilla keskisadoilla kohoavan keskimäärin 600 ja erityisen hyvän sadon vallitessa jopa 1 000 miljoonaa kiloon. Vuonna 1986 ylijäämä jäänee noin 300 miljoonaa kiloon lähinnä kuivuuden alentamien keskisatojen ja kesannoimissopimusten johdosta.

Kotieläintuotannon laskusuuntaus tulee vähentämään maataloustuotteiden vientikustannusten ja maatalouden markkinoimisvastuun kasvupaineita. Kansainvälisen hintatason heikkenemisen ja viljelijäämien kasvun johdosta vientikustannukset säilyvät kuitenkin edelleen korkeina.

Vuonna 1986 arvioidaan maataloustuotteiden vientikustannusten olevan noin 2 890 miljoonaa markkaa, josta maatalouden osuus olisi 560 miljoonaa markkaa. Vuonna 1987 vastaavien kustannusten arvioidaan olevan noin 2 550 ja 330 miljoonaa markkaa.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Hallitus pitää tarpeellisena tuotannonohjaamislain mukaisen järjestelmän edelleenkehittämistä ottaen huomioon sopimusten vaikutuksista edellä esitetyt arviot ja tuotannon kehitysnäkymät.

Maidon ja kananmunien tuotannon tultua kiintiöidyksi on sopimustoimintaa tarpeen suunnata lähinnä peltoalan supistamiseen. Lainmuutosesityksen tarkoituksena on laajentaa tuotannonohjaamislain mukaista sopimustoimintaa siten, että eräät pitkäaikaiset, peltoa pysyvästi poistavat toimenpiteet tulisivat sen piiriin. Tällaisina toimenpiteinä ehdotetaan pellon metsitystä ja maatiilojen suuntaamista sopimuksin metsätalouteen tai liitännäselinkeinoin.

Pellon metsityksen osalta on lähinnä kysymys metsitystoiminnan selkiyttämistä ja metsityspalkkioiden maksamiseen liittyvien toimenpiteiden siirtämisestä pellonvarauslaista tuotannonohjaamislakiin ja palkkion määrätymisperusteiden

tarkistamisesta metsityshalukkuuden lisäämiseksi. Metsityspalkkion suuruus porrastettaisiin alueittain pellon tuottokyvyn mukaan. Valtioneuvoston päätöksellä on palkkio tarkoitus määrittää noin kolminkertaiseksi kesannoimispalkkioon verrattuna. Lisäksi on tarkoitus ottaa huomioon se muutos, joka johtuu metsänparannuslain mukaisen avustuksen supistumisesta eduskunnan käsiteltävänä olevan metsälakien uudistusesityksen perusteella. Myös metsittämisen edellytyksiä lievennettäisiin.

Maatiilojen tuotannon suuntaamista metsätalouteen ehdotetaan edistettäväksi nykyistä maataloustuotannon vähentämissopimusta laajentamalla ja pidentämällä sopimusaika kymmeneen vuoteen. Sopimus olisi kuitenkin tarkoitettu vain alle 55-vuotiaille viljelijöille, joilla viljelijän olosuhteet ja tilan metsäntuotto huomioon ottaen on edellytykset suuntautua metsätalouteen. Näillä tiloilla tapahtuvaa vapaaehtoista peltojen metsitystä tuettaisiin kolmen ensimmäisen vuoden aikana kaksinkertaiseksi korotetulla metsityspalkkiolla.

Vastaaventyypisiä sopimuksia tulisi voida valtioneuvoston päätöksellä tehdä myös liitännäselinkeinoin suuntautuvalla tilalla. Näillä tiloilla voitaisiin harjoittaa maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämistä annetun lakiesityksen mukaista muuta yritystoimintaa kuin puutarha- ja taimitarhaviljelyä, turkistarhausta, kalanviljelyä ja muuta erikoismaataloutta.

Maataloustuotannon lopettamisesta metsätalouden tai liitännäselinkeinotiloilla maksettaisiin korvausta ensimmäiset viisi vuotta samoin perustein kuin nykyisin maataloustuotannon vähentämissopimuksissa. Tämän jälkeen maksettaisiin vuosittain vain peruskorvausta. Mikäli sopimus jatkuisi ensimmäisten viiden vuoden jälkeen, viljelijä katsottaisiin mm. perustamislupajärjestelmää ja tuotantokiintiötä sovellettaessa uudeksi yrittäjäksi. Muissa tuotannonmuutossopimuksissa viljelijä säilyttää kyseiset oikeutensa kaksi vuotta sopimuksen päättymisestä. Tarkoituksena on nopeuttaa viljelijän lopullista päätöstä tilan tuotantosunnasta.

Kesannoimissopimuksia tehdään vuosittain useita tuhansia ja ne käsitellään sekä maatalouslautakunnissa että maatalouspiirien maataloustoimistoissa. Nämä sopimukset soveltuvat luonteeltaan ratkaistaviksi myös maatalouslautakunnissa. Sopimusten käsittelyn yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että valtioneuvosto voisi tarvittaessa siirtää kyseisten sopimusten tekovaltuuden maa-

taloustoimistoilta kuntien maatalouslautakuntiin. Vastaava mahdollisuus koskee nykyisin kotieläintuotannon vähentämissopimuksia ja tuotantosopimuksia.

Lakia ehdotetaan jatkettavaksi kahdella vuodella vuoden 1989 loppuun, jolloin sen voimassaoloaika vastaisi maataloustulolain voimassaoloa.

Muiden ehdotettujen lainmuutosten tavoitteena on poistaa kesannoimisjärjestelmässä todettuja epäkohtia sekä lisätä sen tehokkuutta ja tekoalukkuutta. Lisäksi on tehty eräitä teknislounteisia muutoksia.

3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Lainmuutosehdotus ei aiheuta organisatorisia muutoksia muutoin kuin silloin, kun valtioneuvosto antaa kesannoimissopimusten solmimisen valtion puolesta kuntien maatalouslautakuntien tehtäväksi maatalouspiirien maataloustoimistojen sijasta. Tämän ei katsota lisäävän henkilöstön tarvetta nykyiseen verrattuna.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Maataloustuotannon ohjaamiseen ja tasapainottamiseen varataan maataloustulolain (692/82) 16 §:n mukaisesti vuosittain määräraha, joka on 20 % maataloustuotteiden vientikustannuksiin osoitetuista varoista. Määrärahasta maksetaan aikaisemmin tehdyistä sopimuksista aiheutuvia korvauksia ja loppuosa jää käytettäväksi uusiin solmittaviin sopimuksiin. Valtioneuvosto päättää

vuosittain tuotanto- ja markkinatilanteen huomioon ottaen, mitä tuotannonmuutossopimuksia voidaan tehdä. Lainmuutosesitykseen sisältyvät ehdotukset eivät lisää varojen tarvetta vaan niillä pyritään tehostamaan varojen käyttöä.

Hallituksen esityksessä vuoden 1987 tulo- ja menoarvioksi maataloustuotannon tasapainottamismenoihin on osoitettu yhteensä 412 miljoonaa markkaa. Määrärahoista tulee myös vuonna 1987 pääosa, noin 220 miljoonaa markkaa kuluun ennen kyseistä vuotta solmittujen sopimusten hoitamiseen. Uusien sopimusten rahoittamiseen arvioidaan olevan vuonna 1987 käytettävissä siten noin 192 miljoonaa markkaa. Tästä on pääosa tarkoitus käyttää kesannoimissopimuksiin.

5. Asian valmistelu

Kevään 1986 maataloustuloneuvotteluissa sovittiin tuotannon ohjaamisen ja tasapainottamisen osalta valmisteltavaksi toimenpiteitä, joilla saadaan peltoa pysyvästi pois tuotannosta. Myös peltojen kesannoitijärjestelmää sovittiin jatkettavaksi vuonna 1987 ja maataloustuotannon vähentämissopimusten tekemistä nykyistä enimmäisaikaa pidemmäksi ajaksi.

Toimenpiteet valmisteltiin maataloustuloneuvotteluissa sovitun mukaisesti neuvotteluosapuolten kesken. Valmistelutyöryhmässä oli edustus myös maatilahallituksesta.

Työryhmän ehdottamien tuotannon ohjaamis- ja tasapainottamistoimenpiteiden edellyttämät lainmuutosesitykset valmisteltiin maa- ja metsätalousministeriön ja maatilahallituksen yhteistyönä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain muuttamisesta

1 §. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi siten, että maataloustuotannon ohjaamiseen ja tasapainottamiseen osoitettu määräraha voi-

taisiin tuotannonmuutossopimusten lisäksi käyttää palkkion maksamiseen pellon metsittämisestä. Lisäksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että asianomaista määrärahaa voitaisiin käyttää paitsi maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain mukaisten toimenpiteiden tiedottamiseen myös muiden ohjaamis- ja tasapainottamistoimenpiteiden, mm. luopumiseläkejärjestelmän tiedottamiseen sekä

näitä toimenpiteitä koskevien tutkimusten ja selvitysten kustannuksiin. Lisäksi lakia ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 1989 loppuun.

2 §. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että valtioneuvosto voisi tarvittaessa antaa kotieläintuotannon vähentämissopimusten ja tuotantosopimusten lisäksi myös pellon kesannoimissopimusten tekemisen valtion puolesta asianomaisen maatalouslautakunnan tehtäväksi. Muissa tapauksissa tuotannonmuutossopimukset tekisi edelleen maatalouspiirin maataloustoimisto.

3 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 a §. Sen mukaisesti maataloustuotannon vähentämissopimuksia voitaisiin tehdä alle 55-vuotiaan viljelijän kanssa silloin, kun maatilalla on edellytykset harjoittaa metsätaloutta tuotantosuuntana. Sopimukset tehtäisiin 10 vuodeksi. Sopimuksen tekemisen tarkemmat edellytykset määräisi valtioneuvosto. Viljelijältä on tarkoitus edellyttää sellaisia ominaisuuksia ja kyseisen maatilán edellytettäisiin olevan kooltaan ja muilta olosuhteiltaan sellaisen, että metsätaloutta voidaan harjoittaa tuotantosuuntana. Tilán puuntuotannon osalta on tarkoitus edellyttää, että se olisi alueesta riippuen vähintään 150—300 kuutiometriä vuodessa.

Pykälään ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös, jonka mukaan valtioneuvosto voisi päättää, että maataloustuotannon vähentämissopimuksia voitaisiin tehdä alle 55-vuotiaan viljelijän kanssa myös silloin, kun tilalla on edellytykset harjoittaa liitännäiselinkeinoja. Liitännäiselinkeinolla tarkoitettaisiin maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä säädettäväksi ehdotetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja, erikoismaataloutta lukuunottamatta.

5 §. Voimassa olevan 5 §:n 1 momentin mukaan maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehnyt viljelijä voi maataloustoimiston luvalla metsittää sellaisen tuotannonmuutostilalla olevan pellon, jota ei sen laatu ja sijainti huomioon ottaen ole tarkoituksenmukaista käyttää viljelysmaana. Luopumiseläkelakiin tehtyä muutosta vastaavasti ehdotetaan metsittämisedellytystä lievennettäväksi sallimalla metsitys aina, kun se ei olennaisesti haittaa paikkakunnan mautilojen kehittämistä.

Pykälän 2 momentissa on säädetty tuotannonmuutostilán pellon hoitamisesta. Voimassa olevan säännöksen mukaan pelto, jota ei käytetä sallittuun maataloustuotantoon tai jota ei metsitetä, on pidettävä kesannolla tai nurmettava ja hoidettava siten, että rikkaruohottuminen ja vesoituminen estyy. Hoitovelvoitetta lievennettä-

siin siten, että viljelijälle ei aiheudu toimenpiteestä merkittävää taloudellista rasitetta. Tavoitteena on ympäristölle haitallisen rikkaruohottumisen ja toisaalta vesoitumisen estäminen. Eri-tyistä kesannoiti- ja nurmettamisvaatimusta ei enää olisi.

9 §. Nykyisten säännösten mukaan kesannoimissopimuksen voi tehdä viljelijä siitä omistamastaan maatilán peltoalasta tai sen osasta, jota hän on itse viljellyt ennen sopimuksen tekemistä. Voimassa oleva säännös estää kesannoimissopimuksen tekemisen yleensä sukupolven- ja omistajanvaihdostapauksissa. Pykälán 2 momenttia ehdotetaankin muutettavaksi niin, että sopimus voitaisiin tehdä peltoalasta tai sen osasta, jota hakija tai pellon aikaisempi omistaja on viljellyt tai hoitanut kesantona sopimusta edeltäneenä vuotena. Lisäksi ehdotetaan, että kesannoimissopimusta ei voitaisi tehdä alasta, joka on raivattu pelloksi vuoden 1979 jälkeen. Näiden raivausalojen osalta ei ole tarkoituksenmukaista tehdä sopimuksia, koska kesannoinnin vaikutus tuotannon tasapainottamiseen olisi tältä osin keskimääräistä pienempi.

16 §. Kun maataloustuotannon vähentämissopimukset on tarkoitus tehdä 3 a §:n mukaisissa tapauksissa 10 vuoden ajaksi, ehdotetaan että lain mukainen peruskorvaus, joka on kaikille sopimuksen tehneille saman suuruinen, maksettaisiin koko sopimusajan. Sen sijaan aiempien maataloudesta saatujen tulojen perusteella määräytyvä vuotuinen korvaus maksettaisiin vain viiden vuoden ajalta.

19 a §. Pykälässä säädettäisiin metsityspalkkiosta. Metsityspalkkiota voisi saada sellaisen viljelykuntoisen pellon metsityksestä, jota varten suoritetaan metsänparannusvaroista avustusta tai lainaa. Metsityspalkkiota tulisi siten maksettavaksi paitsi viljellyn pellon myös eri säännösten mukaisissa tuotannonmuutossopimuksissa olevien ja niistä vapautuneiden peltojen metsityksestä. Tavoitteena on kuitenkin sulkea metsityspalkkion piiristä pois sellaiset pelot, jotka ovat pitkälle vesoituneita. Edellytyksenä olisi lisäksi, että metsittäminen ei haittaa olennaisesti paikkakunnan mautilojen kehittämistä.

Pykälán 2 momentin mukaan metsityspalkkion suuruuden vahvistaisi vuosittain valtioneuvosto. Palkkio vahvistettaisiin alueittain porrastettuna siten, että se on korkein niillä alueilla, joilla pellon tuottokyky on suurin. Tarkoituksena on, että palkkio olisi kolme kertaa kesannoimispalkkion suuruinen. Jos kesannoimissopimuksia ei jonain vuonna tehdä, olisi lähtökohtana viimeksi

määrätty kesannoimispalkkio. Lisäksi on tarkoitettu ottaa huomioon ne metsityskustannukset, joita ei korvata metsänparannusvaroista. Viimeksi mainittu osa suoritettaisiin edellyttäen, että hanketta ei rahoiteta metsänparannuslain mukaisella lainalla.

Pykälän 3 momentin mukaan 3 a §:ssä tarkoitettujen sopimuksen alaisen pellon metsityksestä, joka tapahtuu kolmena ensimmäisenä sopimusvuotena, suoritettaisiin metsityspalkkio kaksinkertaisena.

20 §. Pykälän 2 momentissa on säädetty sopimusten tekemisen etusijajärjestyksestä siltä varalta, että tuotannon vähentämissopimusten tai pellon kesannoimissopimusten vuosittaista määrää joudutaan rajoittamaan. Etusijalla ovat tällöin sopimukset, joita tuotannon tasapainottamisen kannalta on pidettävä erityisen perusteltuna sekä viljelijät, joiden kanssa sopimuksen tekeminen iän, heikentyneen työkyvyn tai muun henkilökohtaisen synn vuoksi on katsottava erityisen perustelluksi. Viimeksi mainittu viljelijän ikään ja työkykyyn sidottu peruste soveltuu kuitenkin huonosti kesannoimissopimuksiin niiden väliaikaisuudesta johtuen. Käytännössä mainittua perustetta ei yleensä voida soveltaa myöskään 3 a §:n mukaisiin sopimuksiin. Tämän johdosta 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kesannoimissopimuksia ja 3 a §:n mukaisia maataloustuotannon vähentämissopimuksia tehtäessä viljelijä voitaisiin asettaa etusijalle muihin nähden vain sillä perusteella, että peltoalan tai eläinmäärän jättämistä pois tuotannosta on pidettävä tuotannon tasapainottamisen kannalta erityisen perusteltuna.

24 §. Voimassa olevan lain mukaan viljelijän ei katsota lopettaneen sopimuksessa tarkoitettua maataloustuotantoa, jos hän aloittaa maataloustuotannon uudestaan kahden vuoden kuluessa sopimuksen päättymisestä. Kun 3 a §:n mukai-

sisia tapauksissa maataloustuotantoa korvataan kokonaan tai osittain muulla tuotannolla, ehdotetaan näiden osalta lakiin otettavaksi säännös, jonka mukaan viljelijän katsotaan lopettaneen sopimuksessa tarkoitettua maataloustuotannon, milloin kyseinen sopimus on ollut voimassa yli viisi vuotta.

26 §. Pykälän 4 momentin mukaan sopimuksen lakatessa kesken sopimuskauden korvausta maksetaan vain sopimuksen voimassaoloa vastaavasti ja tällöinkin vain, jos sopimus on ollut voimassa yli kolme kuukautta. Kesannoimissopimuksissa saavutetaan lain tarkoittama vaikutus jo sillä, että pelto on viljelemättömänä kyseisen kasvukauden ajan, joten korvaus ehdotetaan näissä tapauksissa maksettavaksi täysimääräisenä. Lisäksi edellytetään, että tila on ollut sopimuksen tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa omistuksessa vähintään kolme kuukautta sopimuskauden alusta lukien.

1.2. Laki pellon käytön rajoittamisesta annetun lain 7 a §:n kumoamisesta

1 §. Pellon käytön rajoittamisesta annetun lain 7 a §:n säännökset metsityspalkkion maksamisesta ehdotetaan kumottaviksi. Ne on tarkoitus korvata maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annettuun lakiin lisättäväksi ehdotettavilla pellon metsitystä koskevilla säännöksillä.

2 §. Kumottavia metsityspalkkiosäännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi edelleen niihin pellon metsityksiin, jotka on toteutettu tai pantu vireille aikaisempien säännösten voimassa ollessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiesitykset:

1.

Laki

maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta 21 päivänä tammikuuta 1983 annetun lain (81/83) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 20 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 9 §:n 2 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1084/85) sekä 2 §:n 2 momentti ja 20 §:n 3 momentti 13 päivänä tammikuuta 1984 annetussa laissa (16/84), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 19 a § sekä lain 24 §:ään uusi 2 momentti ja 26 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 13 päivänä tammikuuta 1984 ja 31 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, uusi 5 momentti seuraavasti:

1 §

Maataloustuotannon ohjaamiseksi ja tasapainottamiseksi voidaan viljelijöiden ja valtion kesken tehdä maataloustulolain (629/82, muut. 444/84 ja 621/86) 16 §:ssä (444/84) tarkoitettujen määrärahojen puitteissa vuosina 1983—1989 tuotannonmuutossopimuksia, jotka oikeuttavat viljelijän saamaan valtiolta korvausta tai palkkiota, kun tilan maataloustuotantoa muutetaan tässä laissa säädetyllä tavalla. Sanottuja määrärahoja voidaan käyttää myös palkkion maksamiseen pelton metsittämisestä sekä valtioneuvoston tarkemmin määräämällä tavalla tämän lain mukaisten ja muiden tuotannon ohjaamis- ja tasapainottoimenpiteiden tiedottamiseen sekä näitä toimenpiteitä koskevien tutkimusten ja selvitysten kustannuksiin.

2 §

Tuotannonmuutossopimuksen tekee valtion puolesta 14 §:ssä mainittua sopimusta lukuun

ottamatta asianomaisen maatalouspiirin maataloustoimisto, kuitenkin niin, että valtioneuvosto voi tarvittaessa antaa kotieläintuotannon vähentämissopimuksen, pellon kesannoimissopimuksen ja tuotantosopimuksen tekemisen valtion puolesta kuntien maatalouslautakuntien tehtäväksi.

3 a §

Maataloustuotannon vähentämissopimus voidaan tehdä alle 55-vuotiaan viljelijän kanssa paitsi 3 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä mainituissa tapauksissa myös silloin, kun maatilalla on edellytykset harjoittaa metsätaloutta tuotantosuuntana. Valtioneuvosto voi päättää, että kyseisiä sopimuksia voidaan vastaavasti tehdä silloin, kun tilalla on edellytykset harjoittaa maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseksi annetun lain (/) 2 §:n 1 momentin 2—5 kohdissa tarkoitettua elinkeinoa. Tässä pykälässä tarkoitettussa sopimuksessa viljelijä, joka on harjoittanut 3 §:n 1 momentin toisessa

virkkeessä tarkoitettua maataloustuotantoa, sitoutuu luopumaan maataloustuotannosta sanotussa momentissa tarkoitettulla tavalla kymmeneksi vuodeksi. Kysymyksessä olevan sopimuksen tekemisen tarkemmat edellytykset määrää valtioneuvosto.

5 §

Maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehnyt viljelijä voi maataloustoimiston luvalla metsittää sellaisen tuotannonmuutostilalla olevan pellon, jonka metsittäminen ei olennaisesti haittaa paikkakunnan maatiilojen kehittämistä. Metsitys ei aiheuta muutosta tuotannonmuutoksen johdosta suoritettavan korvauksen määrään. Tällaisen pellon metsityksen edellytyksiä harkittaessa katsotaan pelto viljellyksi. Metsittämisestä maksettavasta palkkiosta säädetään jäljempänä tässä laissa.

Tuotannonmuutostilan pelto, jota ei käytetä 4 §:n 1 momentin mukaiseen maataloustuotantoon taikka ei metsitetä, on hoidettava siten, että haitallinen rikkaruohottuminen ja vesoituminen estyy. Nurmetun pellon heinää ei saa kuitenkaan käyttää muuhun kuin 4 §:n mukaan sallittuun maataloustuotantoon.

9 §

Kesannoimissopimuksen voi tehdä viljelijä siitä omistamastaan maatilan peltoalasta tai sen osasta, jota hän tai aikaisempi omistaja on viljellyt tai hoitanut kesantona sopimusta edeltäneenä vuotena. Sopimusta ei kuitenkaan voida tehdä alasta, joka on raivattu pelloksi vuoden 1979 jälkeen.

16 §

Maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehneille viljelijöille maksetaan peruskorvaus sekä korvaus, jonka suuruus määräytyy tilan maataloudesta kahden viimeksi toimitetun verotuksen mukaan vuotta kohti keskimäärin saadun tulon perusteella. Edellä 3 a §:n mukaisen sopimuksen tehneille viljelijöille maksetaan viiden viimeisen vuoden osalta kuitenkin vain peruskorvaus.

19 a §

Sellaisesta viljelyskuntoisen pellon metsityksestä, joka ei olennaisesti haittaa paikkakunnan maatiilojen kehittämistä ja jota varten, sen mukaan kuin erikseen on säädetty, suoritetaan metsänparannusvaroista korvausta, maksetaan 1 §:ssä

tarkoitetuista varoista omistajalle palkkiota kahdessa erässä. Ensimmäinen erä palkkiosta maksetaan sen jälkeen, kun metsitys on hyväksyttävällä tavalla toimitettu ja toinen erä kahden vuoden kuluttua ensimmäisen erän suorittamisesta. Jälkimmäisen erän suorittamisen edellytyksenä on, että omistaja ei ole lyönyt laimin taimikon hoitoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palkkion määrän vahvistaa valtioneuvosto vuosittain. Palkkio vahvistetaan alueittain porrastettuna siten, että palkkio on korkein niillä alueilla, joilla pellon tuottokyky on suurin.

Milloin kysymys on 3 a §:ssä tarkoitetun maataloustuotannon vähentämissopimuksen alaisen pellon metsityksestä, joka tapahtuu kolmena ensimmäisenä sopimusvuotena, suoritetaan metsityspalkkio kaksinkertaisena.

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain, kuinka suurta vuosittaista korvausmäärää vastaavasti peltoa voidaan muutoin kuin 3 momentissa tarkoitetun sopimuksen piirissä hyväksyä metsitettäväksi palkkiota vastaan. Metsittämisen hyväksymistä on haettava etukäteen maatalouspiiriin maataloustoimistolta. Maataloustuotannon vähentämissopimuksen alaisen pellon metsityksestä määrätään kuitenkin tarkemmin sopimuksessa.

20 §

Jos tämän lain mukaisten tuotannon vähentämssopimusten tai kesannoimissopimusten tekemistä joudutaan tämän pykälän nojalla rajoittamaan, on sopimuksia tehtäessä etusija annettava yksityiselle viljelijälle, jonka peltoalan tai eläinmäärän jättämistä pois tuotannosta on pidettävä tuotannon tasapainottamisen kannalta erityisen perusteltuna tai, sikäli kuin kysymys ei ole kesannoimissopimuksesta tai 3 a §:ssä tarkoitetusta maataloustuotannon vähentämssopimuksesta, sellaiselle viljelijälle, jonka kanssa sopimuksen tekeminen iän, heikentyneen työkyvyn tai muun henkilökohtaisen syyn vuoksi on katsottava erityisen perustelluksi.

24 §

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen katsotaan 3 a §:ssä tarkoitetun maataloustuotannon vähentämssopimuksen tehneen viljelijän lopettaneen sopimuksessa tarkoitetun maataloustuotannon, milloin kyseinen sopimus on ollut voimassa yli viisi vuotta.

26 §

nakin kolme kuukautta sopimuskauden alusta lukien.

Kesannoimispalkkio suoritetaan edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä, jos pelto on asianomaisena kesannoimisvuotena sopimuksen mukaisesti kesannoitu ja ollut sopimuksen tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa omistuksessa ai-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 . Tämän lain 5 §:n 1 ja 2 momenttia voidaan soveltaa myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin maataloustuotannon vähentämissopimuksiin.

2 .

Laki**pellon käytön rajoittamisesta annetun lain 7 a §:n kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan pellon käytön rajoittamisesta 11 päivänä huhtikuuta 1969 annetun lain (216/69) 7 a §, sellaisena kuin se on 9 päivänä tammikuuta 1970 annetussa laissa (19/70) ja osittain muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1977 annetulla lailla (421/77).

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille pantuihin pellon metsityksiin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Matti Ahde*

1.

Laki

maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta 21 päivänä tammikuuta 1983 annetun lain (81/83) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 20 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 9 §:n 2 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1084/85) sekä 2 §:n 2 momentti ja 20 §:n 3 momentti 13 päivänä tammikuuta 1984 annetussa laissa (16/84), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 19 a § sekä lain 24 §:ään uusi 2 momentti ja 26 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 13 päivänä tammikuuta 1984 ja 31 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Maataloustuotannon ohjaamiseksi ja tasapainottamiseksi voidaan viljelijöiden ja valtion kesken tehdä maataloustulolain (629/82, muut. 444/84) 16 §:ssä tarkoitettujen määrärahojen puitteissa vuosina 1983—1987 tuotannonmuutosopimuksia, jotka oikeuttavat viljelijän saamaan valtiolta korvausta tai palkkiota, kun tilan maataloustuotantoa muutetaan tässä laissa säädettyllä tavalla. Tuotannon ohjaamiseen ja tasapainottamiseen varattuja määrärahoja voidaan käyttää myös näiden toimenpiteiden tiedottamiseen valtioneuvoston tarkemmin määräämällä tavalla.

1 §

Maataloustuotannon ohjaamiseksi ja tasapainottamiseksi voidaan viljelijöiden ja valtion kesken tehdä maataloustulolain (629/82, muut. 444/84 ja 621/86) 16 §:ssä (444/84) tarkoitettujen määrärahojen puitteissa vuosina 1983—1989 tuotannonmuutosopimuksia, jotka oikeuttavat viljelijän saamaan valtiolta korvausta tai palkkiota, kun tilan maataloustuotantoa muutetaan tässä laissa säädettyllä tavalla. *Sanottuja määrärahoja voidaan käyttää myös palkkion maksamiseen pellon metsittämisestä sekä valtioneuvoston tarkemmin määräämällä tavalla tämän lain mukaisten ja muiden tuotannon ohjaamis- ja tasapainottamistoimenpiteiden tiedottamiseen sekä näitä toimenpiteitä koskevien tutkimusten ja selvitysten kustannuksiin.*

2 §

Tuotannonmuutosopimuksen tekee valtion puolesta 14 §:ssä mainittua sopimusta lukuun ottamatta asianomaisen maatalouspiirin maataloustoimisto, kuitenkin niin, että valtioneuvosto voi tarvittaessa antaa kotieläintuotannon vähentämissopimuksen ja tuotantosopimuksen tekemisen valtion puolesta kuntien maatalouslautakuntien tehtäväksi.

2 §

Tuotannonmuutosopimuksen tekee valtion puolesta 14 §:ssä mainittua sopimusta lukuun ottamatta asianomaisen maatalouspiirin maataloustoimisto, kuitenkin niin, että valtioneuvosto voi tarvittaessa antaa kotieläintuotannon vähentämissopimuksen, *pellon kesannoimissopimuksen* ja tuotantosopimuksen tekemisen valtion puolesta kuntien maatalouslautakuntien tehtäväksi.

3 a §

Maataloustuotannon vähentämissopimus voidaan tehdä alle 55-vuotiaan viljelijän kanssa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

paitsi 3 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä mainituissa tapauksissa myös silloin, kun maatilalla on edellytykset harjoittaa metsätaloutta tuotantosuuntana. Valtioneuvosto voi päättää, että kyseisiä sopimuksia voidaan vastaavasti tehdä silloin, kun tilalla on edellytykset harjoittaa maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseksi annetun lain (/) 2 §:n 1 momentin 2—5 kohdissa tarkoitettua elinkeinoä. Tässä pykälässä tarkoitettussa sopimuksessa viljelijä, joka on harjoittanut 3 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettua maataloustuotantoa, sitoutuu luopumaan maataloustuotannosta sanotussa momentissa tarkoitettulla tavalla kymmeneksi vuodeksi. Kysymyksessä olevan sopimuksen tekemisen tarkemmat edellytykset määrää valtioneuvosto.

5 §

Maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehnyt viljelijä voi maataloustoimiston luvalla metsittää sellaisen tuotannonmuutostilalla olevan pellon, jolla ei sen laatu ja sijainti huomioon ottaen ole tarkoituksenmukaista käyttöä viljelysmaana. *Maataloustoimiston lupaan perustuva pellon metsitys ei aiheuta muutosta tuotannonmuutoksen johdosta suoritettavan korvauksen määrään. Tällaisen pellon metsänparannuslain (413/67) mukaisia metsityksen edellytyksiä harkittaessa katsotaan pelto viljellyksi.*

Tuotannonmuutostilan pelto, jota ei käytetä 4 §:n 1 momentin mukaiseen maataloustuotantoon taikka ei metsitetä *maatalouspiirin maataloustoimiston annettua siihen suostumuksensa, on pidettävä kesannolla tai hoidettava nurmena. Kesannoitua tai nurmettua peltoa on hoidettava siten, että rikkaruohottuminen ja vesoittuminen estyy. Nurmetun pellon heinää ei saa käyttää muuhun kuin 4 §:n mukaan sallittuun maataloustuotantoon.*

9 §

Kesannoimissopimuksen voi tehdä viljelijä siitä omistamastaan maatilan peltoalasta tai sen osasta, jota hän on itse viljellyt ennen sopimuksen tekemistä.

16 §

Maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehneille viljelijöille maksetaan peruskorvaus sekä

5 §

Maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehnyt viljelijä voi maataloustoimiston luvalla metsittää sellaisen tuotannonmuutostilalla olevan pellon, *jonka metsittäminen ei oleennaisesti haittaa paikkakunnan maatalojen kehittämistä.* Metsitys ei aiheuta muutosta tuotannonmuutoksen johdosta suoritettavan korvauksen määrään. Tällaisen pellon metsityksen edellytyksiä harkittaessa katsotaan pelto viljellyksi. *Metsittämisestä maksettavasta palkkiosta säädetään jäljempänä tässä laissa.*

Tuotannonmuutostilan pelto, jota ei käytetä 4 §:n 1 momentin mukaiseen maataloustuotantoon taikka ei metsitetä, on hoidettava siten, että haitallinen rikkaruohottuminen ja vesoittuminen estyy. Nurmetun pellon heinää ei saa kuitenkaan käyttää muuhun kuin 4 §:n mukaan sallittuun maataloustuotantoon.

9 §

Kesannoimissopimuksen voi tehdä viljelijä siitä omistamastaan maatilan peltoalasta tai sen osasta, jota hän *tai aikaisempi omistaja on viljellyt tai hoitanut kesantona sopimusta edeltäneenä vuotena. Sopimusta ei kuitenkaan voida tehdä alasta, joka on raivattu pelloksi vuoden 1979 jälkeen.*

16 §

Maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehneille viljelijöille maksetaan peruskorvaus sekä

Voimassa olava laki

korvaus, jonka suuruus määräytyy tilan maataloudesta kahden viimeksi toimitetun verotuksen mukaan vuotta kohti keskimäärin saadun tulon perusteella.

Ehdotus

korvaus, jonka suuruus määräytyy tilan maataloudesta kahden viimeksi toimitetun verotuksen mukaan vuotta kohti keskimäärin saadun tulon perusteella. *Edellä 3 a §:n mukaisen sopimuksen tehneille viljelijöille maksetaan viiden viimeisen vuoden osalta kuitenkin vain peruskorvaus.*

19 a §

Sellisesta viljelyskuntoisen pellon metsityksestä, joka ei olennaisesti häiritse paikkakunnan maatilojen kehittämistä ja jota varten, sen mukaan kuin erikseen on säädetty, suoritetaan metsänparannusvaroista korvausta, maksetaan 1 §:ssä tarkoitetuista varoista omistajalle palkkiota kahdessa erässä. Ensimmäinen erä palkkiosta maksetaan sen jälkeen, kun metsitys on hyväksyttävällä tavalla toimitettu ja toinen erä kahden vuoden kuluttua ensimmäisen erän suorittamisesta. Jälkimmäisen erän suorittamisen edellytyksenä on, että omistaja ei ole lyönyt laimin taimikon hoitoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun palkkion määrän vahvistaa valtioneuvosto vuosittain. Palkkio vahvistetaan alueittain porrastettuna siten, että palkkio on korkein niillä alueilla, joilla pellon tuottokyky on suurin.

Milloin kysymys on 3 a §:ssä tarkoitettun maataloustuotannon vähentämissopimuksen alaisen pellon metsityksestä, joka tapahtuu kolmena ensimmäisenä sopimusvuotena, suoritetaan metsityspalkkio kaksinkertaisena.

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain, kuinka suurta vuosittaista korvausmäärää vastaavasti peltoa voidaan muutoin kuin 3 momentissa tarkoitettun sopimuksen piirissä hyväksyä metsitettäväksi palkkiota vastaan. Metsittämisen hyväksymistä on haettava etukäteen maatalouspiirin maataloustoimistolta. Maataloustuotannon vähentämissopimuksen alaisen pellon metsityksestä määrätään kuitenkin tarkemmin sopimuksessa.

20 §

Jos tämän lain mukaisten tuotannon vähentämissopimusten tai kesannoimissopimusten tekemistä joudutaan tämän pykälän nojalla rajoittamaan, on sopimuksia tehtäessä etusija annettava yksityiselle viljelijälle, jonka omistaman peltoalan tai eläinmäärän jättämistä pois tuotannosta on

20 §

Jos tämän lain mukaisten tuotannon vähentämissopimusten tai kesannoimissopimusten tekemistä joudutaan tämän pykälän nojalla rajoittamaan, on sopimuksia tehtäessä etusija annettava yksityiselle viljelijälle, jonka peltoalan tai eläinmäärän jättämistä pois tuotannosta on pidettävä

Voimassa oleva laki

pidettävä tuotannon tasapainottamisen kannalta erityisen perusteltuna tai jonka kanssa sopimuksen tekeminen iän, heikentyneen työkyvyn tai muun henkilökohtaisen syyn vuoksi on katsottava erityisen perustelluksi.

Ehdotus

tuotannon tasapainottamisen kannalta erityisen perusteltuna tai, *sikäli kuin kysymys ei ole kesannoimisopimuksesta tai 3 a §:ssä tarkoitetusta maataloustuotannon vähentämissopimuksesta, sellaiselle viljelijälle, jonka kanssa sopimuksen tekeminen iän, heikentyneen työkyvyn tai muun henkilökohtaisen syyn vuoksi on katsottava erityisen perustelluksi.*

24 §

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen katsotaan 3 a §:ssä tarkoitetun maataloustuotannon vähentämissopimuksen tehneen viljelijän lopettaneen sopimuksessa tarkoitetun maataloustuotannon, milloin kyseinen sopimus on ollut voimassa yli viisi vuotta.

26 §

Kesannoimispalkkio suoritetaan edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä, jos pelto on asianomaisena kesannoimisvuotena sopimuksen mukaisesti kesannoitu ja ollut sopimuksen tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa omistuksessa ainakin kolme kuukautta sopimuskauden alusta lukien.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Tämän lain 5 §:n 1 ja 2 momenttia voidaan soveltaa myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin maataloustuotannon vähentämissopimuksiin.